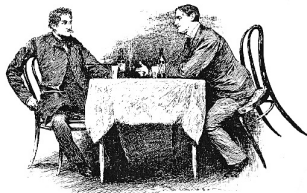

AJATUSTEN TONAVALA

Vappuyönä makasiineilla palaa ja poliiseja heitetään kivilä. Kolme päivää myöhemmin opetusministeriön nuorisoyksikön päällikkö *Olli Saarela* kutsuu nuorisotutkijoiden kerman Tommi Hoikkalan johdolla kriisipalaveriin ministeriöön:

”Aikataulu on poikkeuksellinen. Kukaan kutsutuista ei muista, milloin aikaisemmin yhteiskuntatieteilijöitä olisi hälytetty paikalle näin lyhyellä varoitusaajalla.” (HS 7.5.06)

Olli Saarela pyysi tutkijoita pohtimaan kolmea kysymystä: Mistä tapahtumassa oli kysymys? Mitä asialle pitäisi tehdä? Mitä tapahtuu jatkossa? Tutkijat olivat yksimielisiä siitä, että mielenilmausten taustalla ovat päätöksökulttuuri ja nimenomaan nuorten aikuisten elämän jyrkästi kasvanut epävarmuus. Mitä tehdä? Ihmelääkettä ei ole, mutta nuorisoa on kuultava ja keskusteluyhteyksiä rakennettava.

Ei mene kuin pari päivää, kun asianosaisten ensimmäinen tapaaminen toteutuu tv-kameroiden edessä. Muutama päivä tämän jälkeen Tommi Hoikkala ja Mikko Salasuo lähettävät joukolle eri-ikäisiä tutkijoita, aktivisteja ja virkamiehiä pyynnön osallistua lyhyellä kirjoituksella nettijulkaisuun, jonka tarkoitus on pohtia, mitä työn uusi kulttuuri oikein on, miten nykyinen liikehdintä siihen suhtautuu ja

miten tähän kaikkeen pitäisi suhtautua. Tämän lehden ilmestyessä nettijulkaisun (työnimeltään Prekaariruoska?) pitäisi olla luettavissa osoitteessa www.nuorisotutkimusseura.fi. Vanhemppaa vallasväkeä julkaisussa edustavat mm. Matti Vanhanen, Sixten Korkman ja Matti Heikkilä, nuoria aktivisteja mm. Anna-Reetta Korhonen, Tapio Laakso ja Miika Saukkonen.

Pelastuspartio Hoikkalan toiminta ilmentää selkeästi Suomessa 1960- ja 1970-luvulla opittujen poliittisten integraatiotaitojen jatkuvuutta ja tietoisesta kehittämisestä. Samansuuntaisesti on toiminut valtamedia. Juuri noin yhteiskunnallisen murroksen ja muutoksen hoitamista sivistysvaltiossa pitääkin harastaa.

Alkoholipolitiikka-lehti julkaisi 14 vuotta sitten (5/1992) Alkoholitutkimussäätiön silloisen tutkimusjohtajan *Klaus Mäkelän* haastattelun, jossa Mäkelä pelkisti EU:n tulevaan kehitykseen sisältyvän uhkakuvan näin:

”Brysselin byrokraatia ja kotimainen eliitti kasvavat vähitellen yhteen ja kokonaisuus irtoaa itsenäiseksi itseään täydentäväksi kerrostumaksi, jonka demokraattinen valvonta käy yhä vaikeammaksi. Näin käy sitä varmemmin, mitä tiiviimmäksi ja keskusjohtoisemmaksi EU muuttuu.”

Viime vuosina ja varsinkin aivan viime aikoina sekä EU että Suomen eduskunta tuntuvat tekevän kaikkensa, jotta Mäkelän maalaamasta uhkakuvasta tulisi totta. EU:n perustuslaillisen

sopimuksen synty oli kummallinen, mutta vielä kummallisemmaksi on käynyt sen hyväksymisprosessi. Ranskan ja Hollannin kansanäänestykset hylkäsivät sopimuksen, ja myös Britannia on torjunut sen.

Sellaisenaan sopimus ei siis voitulla voimaan. Siitä huolimatta Suomen eduskunta on aloittanut sopimuksen kiireellisen ratifiointiprosessin, mitä TNS Gallupin mukaan kannattaa 22 prosenttia suomalaisista. Ratifiointi ei saa enemmistöä edes kokouksen kannattajissa.

”Omituinen näytelmä jatkuu”, Helsingin Sanomat otiskoi toisen pääkirjoituksensa (3.6.06) ja toteaa, että EU-sopimuksen ratifiointi on turha poliittinen ele, ”poliittinen uskollisuudenvakuutus”, joka ei lisää EU:n kannatusta Suomessa. Seuraavana päivänä (4.6.06) filosofi Pekka Himanen käytti samassa lehdessä astetta kovempaa kieltä:

”Tätä pakkomielleistä yritystä vahvistaa kuopattu asiakirja on osuvasti verrattu nekrofiliaan eli haluun paritella ruumiin kanssa. Ei se tule takaisin, hankkikaa uusi rakastettu!”

1990-luvulla jaksettiin hämmästellä ja ilkkua Kekkonen ajan rähmälläänoloa Moskovaan päin. Ne, jotka nyt ajavat eduskunnassa EU-sopimuksen kiireellistä ratifiointia, voivat sen perusteella ennakoita, mitä aikanaan on tulossa. Onneksi tavallan huipulta löytyy yksi, jonka päätät puolueiden eliitti ei ole onnistunut sekoittamaan: Suomen presidentti Tarja Halonen.

Mitä ihmettä Etelä-Amerikassa tapahtuu? Vuonna 1999 vasemmistolainen Hugo Chávez valittiin Venezuelan presidentiksi. Viime syksynä Chile valitsi vasemmistolaisen naispresidentin Michelle Bacheletin ja pian sen jälkeen seurasi kaiken huipun – pesunkestävä intiaani, vasemmistolainen *Evo Morales* astui presidentin virkaan Boliviasa tammikuussa 2006.

Vapunpäivänä 2006 Evo Morales ilmoitti kansallistavansa maan öljy- ja kaasuteollisuuden – mutta niin, että kansallistaminen koskee vain itse raaka-aineita, öljyä ja maakaasua. Suuryritykset saavat vastedeskin jäädä ”operaattoreiksi”, jos tekevät uudet sopimukset valtion kanssa kuuden kuukauden kuluessa. Ideana on lohkaista raaka-ainevarojen arvosta roimasti aiempaa suurempi osa Bolivian valtiolle ja niiden varojen avulla ryhtyä kiskomaan kansaa ylös köyhydestä.

Eikö Evo Morales ymmärrä, ettei mitään tuollaista voi nykymaailmassa tehdä – sehän on globalisaation vastaista.

El Pais -lehden mukaan (5.5.06) Yhdysvaltojen Nicaraguan suurlähettiläs *Paul Trivelli* on julkisesti kehottanut kahta oikeistopuoluetta sopimaan yhteisestä presidenttiehdokkaasta vasemmiston uhan torjumiseksi. Lisäksi Trivelli neuvoi toista oikeistopuoluetta (Partido Liberal Constitucionalista, PLC) tekemään pesäeron puheenjohtajaansa, koska tämä oli tahrautunut rahanpesujutuissa. PLC:n edustajan mukaan suurlähettiläs oli myös tarjoutunut rahoittamaan ja muuten tukemaan konservatiivista ehdokasta.

Syntyneessä keskustelussa Nicaraguan ulkoministeri Norman Caldera katsoi, että Trivelli ei suinkaan ollut sekaantunut maan sisäisiin asioihin vaan ainoastaan käyttänyt hänelle kuuluvaa sananvapautta. Ministeri lisäsi, että kun Yhdysvallat tukee Nicaraguua yli 500 miljoonalla dollarilla vuosittain, sillä on täysi oikeus todeta:

”Kuulkaahan hyvät herrat, jos jatkossakin haluatte saada nämä rahat, minä kerron teille, millä ehdoin olen valmis antamaan apua.”

Näin siis Yhdysvallat hoitaa diplomaattisia suhteitaan. Nicaraguan väkiluku on miltei tarkalleen sama kuin Suomen, ja se on paljon kauempana Yhdysvalloista kuin Suomi Venäjältä tai entisestä Neuvostoliitosta.

TV2:n esittämän (13.4.06) dokumentin mukaan yksi USA:n tämän hetken parhaista bisnesideoista on rahan lainaaminen köyhille. *Fast Cash* -niminen firma antaa kioskeistaan pikalainoja sekkiä vastaan. 300 dollarin sekillä asiakas saa 255 dollaria käteistä. Kahden viikon kulluttua sekki on lunastettava takaisin 300 dollarilla – mutta saman tien voi allekirjoittaa uuden sekin. Monet joutuvat pysyvään kierteeseen, mikä on tarkoitustakin. Kahden viikon lainasta *Fast Cash* nettoa siis 45 dollaria. Jos asiakas uusii sekkinsä vuoden ympäri, kahden viikon jaksoja kertyy 26 ja tuottoa firmalle 1 170 dollaria. Kun sijoitettu pääoma on 255 dollaria, sen vuosikorko on 460 prosenttia.

Köyhyysrajan alapuolella elää lähes 40 miljoonaa amerikkalaista, joita tavalliset pankit eivät huoli asiakkaakseen. *Fast*

Cashilla onkin nykyisin USA:ssa jo enemmän toimipisteitä kuin McDonalds’illa. Köyhien lainoihin erikoistuneiden firmojen yhteenlaskettu liikevaihto oli viime vuonna 500 miljardia dollaria ja voitot tähtitieteellisiä.

Huh huh. Onneksi täällä koto-Suomessa kaikki on hyvin. Vai onko? Lehtitietojen mukaan amerikkalaistyyppejä pikavippejä antavia firmoja on tännekin syntynyt pikavauhtia jo parikymmentä, ja lisää on tulossa. Toiminta näyttää olevan kautta linjan samanlaista kuin jenkeissä. Erona on vain se, ettei firmoilla täällä ole kioskeja, vaan Nokia-maassa pikavippi anotaan kännykällä.

Kahden viikon pikapankit eivät ole ainoita, jotka nykyisin tarjoavat nopeaa ja helppoa lainarahaa. Kasinotalouden paluusta ei kuitenkaan taida olla kyse vaan siitä, että asiakaskuntaa ollaan segmentoimassa uudella tavalla – siis niin, että mitä köyhempi olet, sitä enemmän lainarahasta maksat ja päinvastoin. USA:ssa prosessi vain on paljon pitemmällä ja saanut räikeämpiä muotoja kuin Suomessa, mutta suunta näyttää olevan sama.

”Mielikuvitus on myötätuntoa. Kirkkain ajatukseni ikinä: *mielikuvitus on myötätuntoa*. Mitä muuta se olisi, mitä muuta se voisi olla? Käytämme kaikki henkiset voimavaramme, pujahdamme meitä ympäröivän todellisuuden verkonsilmistä ja kerrankin edes yritämme nähdä maailman sellaisena kuin se näyttää jollekin toiselle.” (*Juba Itkonen*: Anna minun rakastaa enemmän. Teos 2005, s. 285)